

"مالی درمانی"^۱ اصطلاحی نسبتاً جدید در ادبیات مالی است. مطالعه و پژوهش در حوزه مالی درمانی به سرعت در حال افزایش است. جملگی این مطالعات و پژوهش‌ها بر اهمیت این شاخه‌ی جدید مالی تاکید دارند. در این رشته‌ی نوظهور، یک نظریه‌ی قابل استناد نیز برای معرفی چارچوب‌های کلی این حوزه در حال تدوین است. البته این تلاش‌های ارزشمند هنوز به نتیجه‌ی قابل ارائه‌ی منجر نشده است. درمان‌گران مالی همچنان از تلفیق نظریه‌های مالی درمانی و فنون تجربی استفاده می‌کنند. با توجه به پژوهش‌هایی که درباره‌ی مسائل مالی و سلامت روانی جامعه انجام شده است، لزوم پیاده‌سازی هر چه بیشتر روش‌های مالی درمانی در حوزه‌هایی که با مسائل سلامت اجتماعی جامعه در ارتباط هستند به اثبات رسیده است.

پیدایش مالی درمانی

روان‌شناسان نخستین افرادی بودند که دریافتند روش‌های سنتی درمان در بسیاری از موارد در حل مسائل روانی مددجویان ناکارآمد است. آنان دریافتند ریشه‌ی بسیاری از مسائل روانی افراد، مانند استرس، اضطراب، و مسائل خانوادگی، تنها با توصیه‌های روان‌شناسی قابل رفع نیست، و رفع مسائل مالی و تغییر در نحوه‌ی نگرش افراد به مسائل مالی در درمان بسیاری از مسائل روانی آنان ضروری به نظر می‌رسد. علی‌رغم آگاهی آنان از این موضوع، وارد شدن به حوزه‌ی مالی برای روان‌شناسان دشوار به نظر می‌رسید. زیرا پیچیدگی‌های مسائل مالی و ارائه‌ی راه‌حل‌های مالی برای آنان ممکن نبود. زیرا در دانشگاه برای رشته‌های روان‌شناسی، روان‌پزشکی، و سلامت اجتماعی تقریباً هیچ واحد آموزشی درباره‌ی مسائل مالی وجود ندارد.

به گفته‌ی بزدلی کلوتز^۲، که از پیشگامان این حوزه است، نخستین باری که این اصطلاح در اینترنت جست‌وجو شد، به سال ۲۰۰۱ برمی‌گردد. پس از آن، پژوهش‌ها به صورت گسسته ادامه داشت. تا این که با تأسیس "انجمن مالی درمانی"^۳ این رشته‌ی

نوظهور وارد عرصه‌ی جدیدی شد. این انجمن با هدف گرد هم آوردن متخصصان بهداشت روانی و متخصصان مالی، و نیز پژوهشگران و مربیان، فعالیت خود را در این زمینه‌ی مشترک علمی با تشکیل نخستین گروه مالی درمانی در سال ۲۰۱۰ آغاز کرد. پیش از تأسیس این انجمن، کنفرانسی در سال ۲۰۰۸ برگزار شد، و با دعوت از متخصصان مالی، روان‌پزشکان، و روان‌شناسانی از سرتاسر ایالات متحده برای نوآوری و مبادله‌ی اطلاعات در مورد این که آیا حوزه‌ی مالی درمانی را باید به عنوان یک حوزه‌ی جدید پذیرفت یا نه، به بحث و تبادل نظر پرداختند. دیدگاه‌های مطرح‌شده در این کنفرانس منجر به تحقیقات بیشتری در سال ۲۰۰۹ شد. سرانجام لزوم ایجاد رشته‌ی جدید مالی درمانی و ارائه‌ی نظریه‌های قابل استناد و دستورالعمل‌های عملی برای پیاده‌سازی حوزه‌ی مالی درمانی مورد تأیید متخصصان رشته‌های مالی و درمان قرار گرفت.

اهداف انجمن مالی درمانی

انجمن مالی درمانی اهداف خود را بدین شرح تعیین کرده است:

۱. به اشتراک‌گذاری دیدگاه‌های مالی درمانی
۲. فراهم کردن مجمعی برای محققان، متخصصان، رسانه‌ها و سیاست‌گذاران برای به اشتراک‌گذاری روش‌های پژوهشی و مدل‌های آموزش مالی درمانی
۳. اطلاع‌رسانی عمومی به منظور ترویج مفاهیم مالی درمانی
۴. ترویج روش‌های آموزش برای افراد درگیر در حوزه‌ی مالی درمانی
۵. اطلاع‌رسانی عمومی و اعمال مدیریت استانداردهای مربوط به شاخص‌های مالی درمانی
۶. پخش و انتشار تحقیقات بالینی - تجربی درباره‌ی حوزه‌های مالی درمانی

یکی از ماموریت‌های مهم انجمن مالی درمانی، از زمان تأسیس، نظریه‌سازی برای حوزه‌ی مالی درمانی بوده است. به عنوان بخشی از این تلاش، هیئت مدیره‌ی انجمن تصمیم به تعریف دقیق مفاهیم

مالی درمانی: رویکردی نوین در امور مالی و روان‌شناسی

علی رادین

سعید کریمی‌پور سریزدی

مالی درمانی گرفته است. اعتقاد بر این است که این نظریه نوعی از ترکیب عاطفی، رفتاری، ارتباطی، و اقتصادی است که سلامت اجتماعی را ترویج می‌کند (آرچولتا و همکاران، ۲۰۱۲).

مالی درمانی چیست؟

مالی درمانی پنجره‌ی ورود ابزارهای مالی به عرصه‌ی حل مسائل روان‌شناختی جامعه است. تحقیقات انجام‌شده گویای رابطه‌ی عمیق بین بسیاری از مسائل روان‌شناسی افراد با مسائل مالی آنان است. تحقیقات در حوزه‌های اختلالات روان‌شناسی مانند: انواع استرس‌ها، بی‌ثباتی‌های زناشویی، اختلالات خانوادگی، عوامل استرس‌زا در جوانان، پریشانی عاطفی، اختلالات عاطفی، افسردگی، میزان دعوا و درگیری در جامعه و خانواده، اختلال در فرزندپروری، و حتی مسائل تحصیلی و ارتباطی دانشجویان،

همگی بر نقش برجسته‌ی مسائل

مالی در بروز اختلالات روانی نزد تعداد زیادی از افراد تاکید دارند. صاحب‌نظران

مالی‌درمانی، درمان بعضی از مهم‌ترین مسائل

و مشکلات روان‌شناسی افراد را در توجه و طرز فکر آنان نسبت به مسائل مالی می‌داند و معتقدند در بسیاری از موارد توانمندسازی مددجویان از راه ارائه‌ی راه‌حل‌های مالی می‌تواند بسیاری از مسائل روانی آنان را درمان کند. علاوه بر این، نگرش درست به مسائل مالی نیز می‌تواند در کمک به بهبود سلامت روانی افراد بسیار مؤثر باشد. نکته‌ی مهمی که باید در نظر داشت این است که رویکرد مالی‌درمانی، به معنی تأمین مالی و کمک مالی به رفع نیازهای مالی افراد نیست. بلکه مالی‌درمانی به معنی توانمندسازی افراد به کمک مشاوره‌های مالی و تلفیق آن با حوزه‌ی انگیزشی روان‌شناسانه، به صورتی که افراد درگیر بتوانند بر مسائل مالی فائق آیند است. به طوری که از بروز این مسائل به‌عنوان

زمینه‌ساز دیگر مسائل روحی و روانی جلوگیری شود.

مالی درمانی: نیازمند ورود جدی‌تر متخصصان مالی

از زمان ظهور مباحث مالی‌درمانی تحقیقات بسیاری درباره‌ی روش و رویکردهای ورود مسائل مالی به روان‌شناسی مطرح شده است. ولی اغلب این رویکردها از جانب متخصصان حوزه‌ی درمان و روان‌شناسان صورت گرفته است. از این رو، به نظر می‌رسد واگذاری توسعه‌ی رشته‌ی مالی‌درمانی تنها به دستان

روان‌پزشکان و روان‌شناسان، این رشته را از مهارت‌ها و فنون مالی محروم می‌کند. از این رو، این نکته را

باید به متخصصان مالی یادآور شد که درست است که ورود به حوزه‌های جدید با عدم قطعیت‌های بسیاری روبه‌رو است، و بررسی و پژوهش درباره‌ی نحوه‌ی ورود مباحث مالی به روان‌شناسی نیازمند تحقیقات گسترده‌ی مالی، همانند حوزه‌ی درمان است؛ ولی تلاش در این حوزه‌ی نوظهور بی‌تردید دستاوردهای پرثمری به همراه خواهد داشت. زیرا به دلیل نیاز واقعی احساس‌شده در روان‌شناسی به مباحث مالی نتایج تحقیقات و نظریه‌پردازی‌ها به سرعت وارد فاز عملی شده‌اند، و چارچوب تدوین‌شده در صورت تأیید نهایی به‌صورت چارچوب

مورد نیاز برای این رشته در سطح بین‌المللی منتشر خواهد شد.

نظریه‌های شناخته‌شده‌ی مالی درمانی

با این که در این سال‌ها نظریه‌های متعددی در مباحث مالی‌درمانی مطرح شده است، ولی هنوز این نظریات به روش جامع و علمی، به طوری که متخصصان مالی‌درمانی بتوانند به صورت استاندارد در روش‌های درمانی خود به آن استناد کنند، وجود ندارد. بنابراین، هر متخصص مالی‌درمانی از تلفیق نظریه‌های مختلف و تجارب شخصی خود را در درمان به کار می‌گیرد. با این حال، نظریه‌های مطرح‌شده در این حوزه را می‌توان به طور اجمالی در هشت سرفصل زیر ارائه کرد:

۱. رویکردهای انسانی در مالی‌درمانی (جانسون و تاکاساکی^۴)
۲. مالی‌درمانی روایی (مک کوی و همکاران^۵)
۳. مالی‌درمانی فمینیستی (نازارینا روی و میتشل^۶)
۴. پذیرش و تعهد مالی‌درمانی برای زنان (کلونتز و کلونتز^۷)
۵. درمان امور مالی مؤثر در تفکر (تراچمن^۸)
۶. مالی‌درمانی از دیدگاه روان‌شناسی (بیکر و لیونز^۹)
۷. مالی‌درمانی سیستماتیک (آرکولتا و بور^{۱۰})
۸. مراحل تغییر و مصاحبه‌ی انگیزشی در مالی‌درمانی (کلونتز و همکاران^{۱۱})

در این نظریه‌ها، رویکردهای نظری وجود دارد که ظرفیت توسعه به مدل‌های عملی را دارند. با این حال، تا کنون هیچ کدام از آن‌ها به روش علمی اثبات و تأیید نشده‌اند (کلونتز و همکاران ۲۰۱۴).

با آن که تا به امروز، مطالعات و پژوهش‌های اثربخش کم‌شماری در حوزه‌ی مالی‌درمانی انجام پذیرفته است، یک مورد استثنایی و قابل توجه در

زمینه‌ی خطر آسیب‌شناسی وجود دارد (کولیشاو و همکاران، ۲۰۱۲). شاید نخستین مورد مطالعه و تحقیق درباره‌ی یکپارچه‌سازی روان‌درمانی و برنامه‌ریزی مالی، در سال ۲۰۰۸ انجام شده باشد. هنگامی که کلونتز و همکارانش، پژوهشی را درباره‌ی درمان رفتارهای ناشی از ناسازگاری پولی انجام دادند. تیم کلونتز، مدل خاصی از درمان امور مالی را مورد بررسی قرار داد که طی یک برنامه‌ی کوتاه‌مدت شش روزه، یک دوره‌ی آموزشی مالی، شخصی را با برنامه‌ی درمانی یک گروه تجربی منطبق کرد. این درمان بر شناسایی رفتارهای مالی دردسرساز و تفکیک‌پذیری کارهای ناتمام مرتبط با آن‌ها متمرکز شد (کلونتز و همکاران، ۲۰۰۸). بلافاصله پس از درمان، نتایج مثبتی در شرکت‌کنندگان ایجاد شد؛ از جمله، کاهش فشار روانی، کاهش اضطراب و نگرانی درباره‌ی وضعیت مالی و افزایش کلی در سلامت مالی.

بررسی و تحلیل مدل هیلز^{۱۳}

باتوجه به اهمیت مدل رابطه‌ی هیلز (گاتمن و نساوارا^{۱۳}، ۲۰۱۶)، این مدل به‌عنوان یکی از مطرح‌ترین مدل‌های مالی‌درمانی معرفی شده است. هدف از مدل هیلز توضیح این است که چرا برخی خانواده‌ها هنگام مواجهه با عوامل استرس‌زا به‌خوبی با آن روبرو می‌شوند و حتی به خاطر آن رشد می‌کنند. در حالی که خانواده‌های دیگر هنگام مواجهه با همین عوامل استرس‌زا دچار پیامدهای ناگواری می‌شوند (هیلز، ۱۹۴۹).

دلیل تفاوت رفتار خانواده‌ها در چگونگی تعامل با عوامل استرس‌زا، تفاوت ادراکی برای تعیین سطح استرس قابل تحمل (عامل X) نسبت‌داده شده است (هاب فول^{۱۴}، ۱۹۹۲). در مرکز نظریه‌ی استرس خانواده فرض بر این است که خانواده‌ها هرگز قربانی شرایط خود نیستند. زیرا آن‌ها از قوه‌ی ابتکار بهره می‌برند، و در شرایط سخت می‌توانند از تجارب خود استفاده کنند. خانواده‌ها می‌توانند در مواجهه با چالش‌های زندگی به‌طور مثبتی انعطاف‌پذیر باشند (پترسون^{۱۵}، ۲۰۰۲). بنابراین، باتوجه به این نظریه، هدف اصلی یک درمانگر مالی توانمندسازی

افراد است. درمانگران مالی بر اساس مستندات مالی مربوط به افراد درباره‌ی دارایی‌ها، بدهی‌ها، نسبت‌های بدهی و درآمد، و کفایت درآمد درک‌شده آنان (ارزیابی ذهنی از میزان پوشش درآمد از هزینه‌های زندگی)، به آنان پیشنهادهای مالی ارائه می‌دهند تا بتوانند بر مسائل مالی خود فائق آیند، تا از گسترش این مسائل بر دیگر مسائل روانی آنان پیشگیری شود و توانایی آنان را در چیرگی بر شرایط استرس‌زا و استفاده از آن در جهت رشدشان فراهم کنند.

تغییر در نحوه‌ی نگرش افراد به مسائل مالی در درمان بسیاری از مسائل روانی آنان ضروری به نظر می‌رسد

روش‌های اجرایی درمان مالی

روش‌ها و راهبردهای متفاوتی برای رویکرد عملی در حوزه‌ی مالی‌درمانی مطرح شده است. ورود به حوزه‌ی مالی‌درمانی زمانی آغاز می‌شود که درمانگر تشخیص می‌دهد نوعی از بی‌انضباطی مالی باعث به‌وجود آمدن یک مسئله‌ی روانی در شخص شده است. نتایج تحقیقات بالینی نشان می‌دهد در ارتباط با این افراد، مشاوره‌های درمانی و تجویز دارو به‌تنهایی کارساز نیست. در این مرحله به سه روش می‌توان از متخصصان مالی در درمان استفاده کرد.

۱- هم‌کاری متخصصان با یکدیگر و برگزاری جلسات مشاوره به مددجو توسط یکی از متخصصان: در این روش، متخصص مالی و متخصص سلامت

روانی، در جلسه‌ای با مددجو درباره‌ی مسائل وی با یکدیگر مشورت می‌کنند. سپس، با استفاده از نظریات و تجارب شخصی به یک نظر واحد می‌رسند. در جلسات بعدی مشاوره، تنها یکی از آنان شرکت می‌کنند. پس از جلسه هر دو متخصص روند درمان را کنترل و ارزیابی می‌کنند، و در صورت لزوم، تغییرات و رهنمودهای جدید را بررسی می‌کنند.

۲- همکاری متخصصان با یکدیگر و برگزاری جلسات مشاوره به مددجو توسط درمانگر: در این مدل، یک متخصص مالی به‌طور منظم به یک متخصص سلامت روانی مشورت می‌دهد. مدل بر پایه‌ی دو متخصص است که در زمینه‌های مختلف با یکدیگر مشورت می‌کنند. ولی در عین حال مددجو با هر دو متخصص ملاقات نمی‌کند. در واقع، روند درمان صرفاً توسط روان‌درمانگر ادامه می‌یابد. تفاوت این روش با روش اول در این است که هر چند متخصص مالی در روند درمان نظارت مستقیم دارد، ولی در جلسات مشاوره شرکت نمی‌کند، و وظیفه‌ی برقراری ارتباط با مددجو به روان‌درمانگر محول می‌شود (اپستین و فالکونر^{۱۶}، ۲۰۱۱).

۳- برگزاری جلسات مشاوره به بیمار توسط دو متخصص: کاهر^{۱۷} معتقد است که مشاوره به بیمار توسط یک مشاور مالی و یک روان‌درمانگر به‌صورت هم‌زمان می‌تواند سودمندترین روش باشد و حداکثر پشتیبانی و کمک را به بیمار ارائه کند. در این مدل، هر متخصص از تخصص خود استفاده می‌کند و باید بداند چه نقشی در فرآیند درمان دارد و در چه اموری نباید اظهار نظر کند. ولی جلسات با مشارکت و با تمرکز بر رفع مسائل روانی و مالی بیمار انجام می‌شود (کاهر، ۲۰۰۵).

پیچیدگی‌های اجراء

در حالی که افکار و ایده‌های مختلفی درباره‌ی مفاهیم مالی‌درمانی وجود دارد، ولی چگونگی اجرای آن‌ها باید مورد بحث قرار گیرد. زیرا چگونگی چیرگی بر بسیاری از چالش‌های اجراء همچنان بدون پاسخ مانده است. ماتن و همکاران^{۱۸} (۲۰۱۰) برخی از مسائلی را مطرح

کرده‌اند که احتمالاً با توجه به نوظهور بودن حوزه‌ی مالی درمانی با موانعی مواجه خواهند شد. مثلاً، یک نگرانی اجتماعی در حوزه‌ی مالی درمانی، که ممکن است برخی مددجویان از آن احساس ناراحتی کنند و منجر به پرهیز آنان از مالی درمانی شود، به دیدگاه مردم از درمان بر می‌گردد. این دیدگاه درمان را مترادف با بیمار بودن مددجو می‌داند. این مسئله باعث می‌شود مددجویان برای ورود به حوزه‌ی مالی درمانی احساس خجالت کنند.

برخی افراد نیز هنوز امور مالی خود را به عنوان یک موضوع ممنوع و شخصی می‌دانند که باید به صورت خصوصی و محرمانه از آن حفاظت کنند. در فرآیند پیچیده‌ی تلفیق سلامت روانی و موضوعات مالی، باید مطمئن شویم که زمینه‌های مالی درمانی و ویژگی‌های مرتبط با آن، توسط مددجو درک شده است تا آنان در مورد افشای مسائل شخصی خود راحت‌تر و پذیرای کمک از درمانگران مالی باشند.

مفاهیم ضمنی برای درمانگران مالی

ماتن و همکاران (۲۰۱۰)، در زمینه‌ی برنامه‌ریزی مالی و پژوهش‌های روان‌شناسی می‌گویند، رابطه‌ی اعتماد بین یک روان‌درمانگر و مددجو باید پیش از آغاز مشاوره ایجاد شود. دی‌بف اسکای و ساسمن^{۱۹} (۲۰۰۹) دریافته‌اند بسیاری از برنامه‌ریزان مالی مشتریانی داشته‌اند که به آنان رازهایی را گفته بودند که پیش از این با فرد دیگری در میان نگذاشته بودند. اعتماد زمانی شکل می‌گیرد که روان‌درمانگر سمت و سوی جلسه‌ی مشاوره را به مددجو واگذار می‌کند. این رویکرد به مددجو اجازه می‌دهد تا احساس کند بر روی موضوعاتی که مورد بحث قرار می‌گیرند دارای کنترل است. این کار کمک می‌کند که نیازهای مددجو کانون توجه باشد (گالوین و کیندر^{۲۰}، ۲۰۰۷).

یکی از مسائل مهمی که در مالی درمانی مهم است، حفظ ارتباط مؤثر و مستمر با مددجو است. به طوری که فرآیند مالی درمانی به طور مستمر مورد بررسی قرار گیرد و مددجو بتواند از پشتیبانی خود

در طول درمان اطمینان حاصل کند. این وظیفه‌ی مهم به مددکاران محول شده است. مسائل مربوط به مددکاران، متشکل از مجموعه وظایف و آموزش‌های تخصصی است که مطابق آن‌ها مددکاران باید به اصول اخلاقی حرفه‌ی خودشان احترام بگذارند و بدانند که چه زمانی می‌توانند در حیطه‌ی صلاحیت یا توانایی‌های حرفه‌ای خود عمل کنند. در رابطه‌ی بین مددکار - مددجو باید به این نکته توجه داشت که ایجاد نظم و انضباط متقابل و هم‌کاری، همواره از وظایف مددکار است. از این رو، نحوه‌ی ارتباط

مالی درمانی پنجره‌ی ورود ابزارهای مالی به عرصه‌ی حل مسائل روان‌شناختی جامعه است

مددکار - مددجو و آمادگی پذیرش کمک بیشتر به عملکرد مددجو مرتبط است. همچنین، ایجاد یک محیط قابل‌اعتماد، ایمن، و راحت برای کمک به مددجو برای کسب نتایج مثبت ضروری است.

افق‌های پیش رو در ایران

با توجه به نوظهور بودن این رشته در جهان و نیز فعالیت‌های ارزشمند انجمن مالی درمانی (FTA)، افق‌های روشنی درباره‌ی پژوهش در این حوزه در سرتاسر جهان وجود دارد. علاوه بر این، با توجه به جهان‌شمول بودن مسائل مالی و فشارهای اقتصادی بر مردم سرتاسر جهان و تاثیر مستقیم آن‌ها بر سلامت روانی جامعه، بستر مناسبی برای تحقیقات و ارائه‌ی خدمات مالی درمانی در ایران نیز فراهم است. ضمن این که توسعه و گسترش این رشته در ایران

به توانمندسازی تعداد قابل توجهی از افراد جامعه برای رویارویی با شرایط بد اقتصادی و جلوگیری از تاثیرات مخرب مسائل اقتصادی بر سلامت روانی و جسمی جامعه منجر می‌شود. البته با توجه به این که در ایران در حوزه‌ی مالی درمانی تقریباً اقدامات مشخصی صورت نگرفته است، بنابراین، در گام‌های نخست لزوم همکاری مؤسساتی که با حوزه‌ی سلامت عمومی در ارتباط هستند با محققان این رشته ضروری به نظر می‌رسد.

ملاحظات

با همهی مزایای استفاده از شیوه‌های مالی درمانی، این حوزه دارای ملاحظات است که باید درمانگران مالی آن را در نظر داشته باشند.

۱- مالی درمانی متمرکز بر تغییر رفتار است، تا این تغییر منجر به تغییر احساسی و انگیزشی شود، و سپس، وضعیت مالی یا نگرش افراد نسبت به مسائل مالی تغییر کند، و سرانجام، در پایان این فرآیند کیفیت زندگی افراد بهبود یابد. در واقع، به نظر می‌رسد هدف نهایی مالی درمانی بهبود کیفیت زندگی به کمک بالا بردن برخی از جنبه‌های مالی است. در این ارتباط، نکته‌ی مهم آن است که حوزه‌ی مالی درمانی، بهبود کامل سلامت مالی افراد را در نظر ندارد. هر چند کمک در رفع برخی از جنبه‌های مسائل مالی (واقعی و ادراکی) می‌تواند به افراد انگیزه دهد تا در بهبود سلامت مالی خود تلاش کنند.

۲- به طور کلی، با این که می‌دانیم بین سلامت ذهنی و جسمی افراد ارتباط وجود دارد، ولی مالی درمانی بر مسائل جسمی افراد تاکید و تمرکز ندارد. بنابراین، اگر علاقه‌مند به کشف جنبه‌های زیستی و فیزیولوژیکی مالی درمانی هستید، این رشته در حال حاضر به اشتراکات این حوزه‌ها نمی‌پردازد و متغیرهای زیست‌شناسانه را در نظر نمی‌گیرد.

چشم‌انداز پژوهشی

با توجه به نوظهور بودن این حوزه‌ی جدید علمی، نیاز به پژوهش‌های بیشتر از سوی متخصصان درمانی و مالی، در سطوح مختلف احساس می‌شود.

6. Ford. Megan R, Baptist.Joyce A, Archuleta. Kristy L. (2011) A Theoretical Approach to Financial Therapy: The Development of the Ford Financial Empowerment Mode. Journal of Financial Therapy. Volume 2.Issue 2
7. Grab. Josh E, Financial Planning and Counseling Scales. (2011). New York: Springer
8. Jeffrey Hill.E, Allsop.David B, LeBaron.Ashley B, Bean. Roy A (2017) .How do Money, Sex, and Stress Influence Marital Instability? .Journal of Financial Therapy. Volume 8.Issue 1
9. Novak. Josh R, Johnson. Rhees R (2017), Associations between Financial Avoidance, Emotional Distress, and Relationship Conflict Frequency in Emerging Adults in College. Journal of Financial Therapy. Volume 8.Issue 2

پی نوشت:

- 1 - Financial Therapy
- 2- Bradley Klotz
- 3 - Financial Therapy Association
- 4- Johnson and Takasaki
- 5- McCoy et al
- 6 - Nazarinia Roy and Mitchell
- 7 - Klontz Wada and Klontz
- 8- Trachtman
- 9 - Baker and Lyons
- 10 - Archuleta and Burr
- 11 - Klontz et al
- 12 - Hill's
- 13 - Gottman & Gottman
- 14- Hobfoll
- 15- Peterson
- 16- Falconier & Epstein
- 17- Kaher
- 18-Maten et al
- 19- Di bef skay and Sasman
- 20- Kinder & Galvin

مدرس دروس مالی

علی رادبن: دانشجوی دکترای حسابداری، عضو انجمن مهندسی مالی ایران، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

منابع:

1. Archuleta, K. L. (2013). Couples, money, and expectations: Negotiating financial management roles to increase relationship satisfaction. *Marriage & Family Review*, 49(5), 391-411. doi:10.1080/01494929.2013.766296
2. Archuleta, K. L., & Grable, J.E. (2010). The future of financial planning and counseling: An introduction to financial therapy.
3. Archuleta, K. L., Dale, A., & Spann, S. M. (2013). College students and financial distress: Exploring debt, financial satisfaction, and financial anxiety. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 24(2), 50-62.
4. Archuleta, K. L., Grable, J. E., & Britt, S. L. (2013). Financial and relationship satisfaction as a function of harsh start-up and shared goals and values. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 24(1), 3-14.
5. Archuleta. Kristy L, Burr. Emily A, (2012), what is Financial Therapy? Discovering Mechanisms and Aspect of an Emerging Field, .Journal of Financial Therapy. Volume

از سوی دیگر، به دلیل کاربردی بودن این حوزه، نتایج این پژوهش‌ها به سرعت انتشار می‌یابند. زیرا رشته‌ی مالی درمانی، رشته‌ی کاملاً کاربردی در کمک‌رسانی به نشاط و سلامت روانی جامعه است. تحقیق برای توسعه و پایداری مالی درمانی در سطوح مختلف اهمیت دارد. بعضی از سرفصل‌های مهم پژوهشی عبارتند از: مسائل مددکار، ابزارهای کمکی، ایجاد ابزار ارزیابی، روش‌های اثربخشی مداخلات، و سایر موضوعات مرتبط.

در پایان، با توجه به مطالعات انجام‌شده، توصیه‌های زیر برای افراد علاقه‌مند به پژوهش در این حوزه‌ی نوین ارائه می‌شود:

۱) شناخت نحوه‌ی ترکیب فرآیندهای درمانی (رفتار، احساسات، روابط) با مسائل مهم مالی و کشف ساز و کارها و جنبه‌های اصلی مالی درمانی. ۲) لزوم تحقیق درباره‌ی جنبه‌های گوناگون ترکیب فرآیندهای مالی درمانی و عدم تقابل فرآیندها با یکدیگر.

۳) مالی درمانی حوزه‌ای پیچیده است که متغیرهای فراوانی را باید در آن لحاظ کرد و باید توجه داشت رویکردها، ابزارها و روش‌های اجرای چندگانه آن به هم مرتبط هستند.

۴) آموزش‌های تخصصی، برای درک نقش‌های حرفه‌ای متخصصان مالی و برای پیاده‌سازی یک فرآیند مالی درمانی، ضروری است. ■

سعید کریمی پور سریزدی: دانشجوی دکترای حسابداری، عضو انجمن حسابداران خبره‌ی ایران،